

Madeleine Halsema: 35 jaar vrijwilliger bij Humanitas!

Een vrouw met een groot sociaal hart

Nog net 85, volgende maand wordt ze 86. En ze rijdt nog steeds auto. Madeleine Halsema uit Wehe-den-Hoorn is inmiddels 35 jaar actief als vrijwilliger bij Humanitas. “Er is niemand in deze streek die dit werk zo lang doet als ik en de tijd is nu gekomen om te stoppen. Maar ik houd pas echt op als de laatste familie bij wie ik help me niet meer nodig heeft.” Een gesprek met een bijzondere vrouw met een groot sociaal hart die in het Hoge Land voor veel mensen iets heeft betekend.

Als eerste valt een Limburgse tongval op. Hoe raakt iemand uit de omgeving van Valkenburg verzeild in Noord-Groningen? “In deze kamer waar we nu zitten, heb ik mijn man ontmoet. Hij zat daar” en ze wijst naar een hoek van de kamer in het huis aan de Mernaweg in Wehe-den-Hoorn. “Ik studeerde in Leiden en moest examen lerares huishoudkunde doen in Groningen. Een studiegenootje vroeg me te logeren bij haar thuis in Wehe-den-Hoorn en we gingen op bezoek in dit huis om de dochter des huizes over te halen haar studie weer op te pakken. En daar heb ik mijn man ontmoet. De volgende dag zat hij ‘toevallig’ ook in de bus naar Groningen en heeft hij me naar school gebracht, waar ik examen moest doen. Ik ben geslaagd en later is het een beetje aangekomen tussen ons.”

Madeleine vertelt dat ze in 1960 zijn getrouwd, nadat ze vijf jaar les heeft gegeven op een huishoudschool in Sittard. “En toen kwam ik als Limburgse te wonen op een boerderij in Kleine Huisjes. Dat is wel heel moeilijk voor me geweest in het begin. Het was voor mij onvoorstelbaar dat Katholieken, Gereformeerden en Hervormden alleen maar met elkaar omgingen. Dat was ik helemaal niet gewend, ik ging gewoon met iedereen om. En omdat ik buitenstaander was, werd dat ook geaccepteerd”.

Voordat de jongste van zeven kinderen werd geboren, kwam ze in 1971 in het bestuur van het bejaardenhuis in Kloosterburen. “Ik wilde uit de kleine wereld van het huishouden breken. En zo kwam ik in het ouderenwerk en daarna in het vluchtelingenwerk terecht. Dat heb ik 25 jaar gedaan en nog steeds heb ik contact met mensen uit die tijd. Iedereen mocht ook bij mij in huis komen en mijn man vond dat prima en ook heel gezellig. Ik ben met vluchtelingenwerk gestopt omdat iemand die ik begeleidde zelfmoord had gepleegd, nadat ik dat in mijn naaste omgeving al tweemaal had meegemaakt. Het kwam te dichtbij, ik kon dat niet meer aan.”

Madeleine Halsema kwam 35 jaar geleden met Humanitas in aanraking door een lezing over dementie in Kloosterburen. “Mijn moeder was dement en wilde niet naar een tehuis. Ik had 7 kinderen en woonde in Kleine Huisjes, maar iedere veertien dagen ging ik met de trein naar Limburg om mijn moeder te begeleiden. Met mijn drie zussen en een hele goede thuiszorg hebben we haar thuis kunnen verzorgen. Na haar overlijden heb ik mijn schoonmoeder weer geholpen. Ach ja, dat was toen normaal, je hielp elkaar. Dus toen tijdens die lezing werd gevraagd of iemand in Kloosterburen een groep of wilde oprichten, was ik daar natuurlijk voor in”.

“Na een cursus vrijwilligerswerk in Winsum ben ik vijf jaar bij een echtpaar in Zuurdijk geweest. Ik kwam er één middag in de week in het kader van vriendschappelijk huisbezoek. De vrouw was aan het dementeren en lag op bed en ik kon de echtgenoot ontlasten door bij haar te blijven en met haar te praten. Ik zal het nooit vergeten dat ik daar was en de man ging op zijn klompen de was afhalen. Hij viel, brak daarbij zijn heup en is daaraan overleden. Ik bleef bij zijn vrouw komen totdat zij te diep dement werd en naar een tehuis moest”. Madeleine vertelt dat zij Jehovagetuigen waren en geen

medicijnen mochten. Maar ook hier was het geloof voor haar geen belemmering: “Als je elkaar maar respecteert”.

Zo heeft Madeleine Halsema in de loop van 35 jaar vrijwilligerswerk bij Humanitas vele demente ouderen begeleid en hun partners ontlast. “Ik kan heel goed met demente mensen omgaan. Ik vraag nooit aan hen wat ze hebben gegeten, want dat weten ze niet meer. Maar ik praat wel met ze over vroeger en ik heb geleerd dat ze actief worden bij herinneringen aan hun verleden. En omdat ik me echt heb verdiept in dementie, heb ik veel mensen kunnen helpen...”

Nadat haar man zeven jaar geleden is overleden, heeft Madeleine het erg moeilijk gehad. “Natuurlijk met het overlijden van mijn man, maar ook omdat hij de laatste jaren herhaaldelijk aan me vroeg te stoppen met al dat vrijwilligerswerk. Maar hij ging nog iedere middag naar de boerderij en dus vond ik het niet nodig om te stoppen. En het bracht ons veel gezelligheid, al die mensen die langs kwamen. En uiteindelijk heeft het helpen van andere mensen me ook op de been gehouden”.

Op de vraag of Humanitas veel is veranderd, antwoordt ze bevestigend. “Het is veel professioneler geworden. In mijn tijd was ik pionier en dementie was mijn specialisatie. Nu zijn er zoveel groepen. En de vrijwilligers zijn veranderd, ze blijven vaak maar 1 of 2 jaar omdat het ze al gauw te veel wordt. Ook de motivatie is veranderd, mensen doen vrijwilligerswerk vaak voor zichzelf of om op die manier ergens werk te krijgen. Kijk, ik ben er altijd geweest om mensen te helpen als vrijwilliger. Ook als je geen zin hebt, moet je gaan. Mensen rekenen gewoon op je, het is niet vrijblijvend”.